

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Νικόλαος Γ. Χαραλαμπόπουλος

Τμήμα Φιλολογίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα ΠΠ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Νικόλαος Γ. Χαραλαμπίδης,

Τίτλος μαθήματος: «Βυζαντινή Ιστορία. Συμπληρωματική Βιβλιογραφία».

Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1873/>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

(συμπληρωματική)

Ιστορίες

- Λαΐου, Α. (έπιμ.) (2006) *Οικονομική Ιστορία του Βυζαντίου: Από τὸν 7^ο ἕως τὸν 15^ο Αἰῶνα* (3 τόμοι).
Ἀθήνα (ΜΙΕΤ).
- Mango, C. (έπιμ.) (2006) *Ιστορία τοῦ Βυζαντίου* (Πανεπιστήμιο τῆς Ὁξφόρδης). μτφρ. Ὁ.
Καραγιώργου. Ἀθήνα (Νεφέλη).
- Shepard, J. (ed.) (2009) *The Cambridge History of the Byzantine Empire c. 500-1492*. Cambridge.

Γενικά

- Βακαλούδη, Α. Δ. (1998) *Καλλιστεῖα καὶ Γάμοι στὸ Βυζάντιο*. Θεσσαλονίκη (Ἄφοι Κυριακίδη).
- Boeck, E. N. (2015) *Imagining the Byzantine Past: The Perception of History in the Illustrated Manuscripts of Skylitzes and Manasses*. Cambridge.
- Βρυώνης, Σ. (1995) *Ἡ Καθ' Ἡμᾶς Ανατολή: Ἡ Πνευματικὴ Παράδοση τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸν Σλαβικὸ καὶ τὸν Ἰσλαμικὸ Κόσμο*. Θεσσαλονίκη (Βάνιας).
- Βρυώνης, Σ. (2008) *Ἡ Παρακμὴ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ ἡ Διαδικασία Ἐξισλαμισμοῦ 11^ο-15^ο Αἰῶνας*. μτφρ. Κ. Γαλαταριώτου. Ἀθήνα (ΜΙΕΤ).
- Cameron, A. (2014) *Byzantine Matters*. Princeton and Oxford.
- Γιαννόπουλος, Π. Α. καὶ Α. Σαββίδης (έπιμμ.) (2013) *Μεσαιωνικὴ Πελοπόννησος: Βυζάντιο, Λατινοκρατία, Πρώμη Τουρκοκρατία*. Θεσσαλονίκη (Ἡρόδοτος).
- Γλύκατζη-Αρβελέρ, Ἑλ. (1988) *Ἡ Πολιτικὴ Ἰδεολογία τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας*. Ἀθήνα (Ψυχογιός).
- Dalby, A. (2015) *Βυζαντίου Γεύσεις: Ἡ Κουζίνα τῆς Αὐτοκρατορίας*, μτφρ. Δ. Λαμπαδά. Ἀθήνα (Πατάκης).
- Gregory, T. E. (2010) *A History of Byzantium*. 2^η ἔκδ. Oxford.
- Harris, J. (2015) *The Lost World of Byzantium*. New Haven and London (Yale University Press.)
- Harvey, S. A. and D. G. Hunter (eds.) (2008) *The Oxford Handbook of Early Christian Studies*. Oxford.
- Jeffreys, E., Haldon, J. and R. Cormack. (eds.) (2008) *The Oxford Handbook of Byzantine Studies*. Oxford.
- James, L. (2014) *Ἐγχειρίδιο Βυζαντινῶν Σπουδῶν*. μτφρ. Αἰκ. Δημοπούλου. Ἀθήνα (Παπαδήμας).
- Kaldellis, A. (2015) *The Byzantine Republic: People and Power in New Rome*. Cambridge, Mass. and London (Harvard University Press).

- Καραγιαννόπουλος, Ι. (2001) *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*. 4^η έκδ. Θεσσαλονίκη (Βάνιας).
- Καρπόζηλος, Α.-Δ. (2015) *Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι (Τόμος Δ')*. Αθήνα (Κανάκη).
- Kazhdan, A. P. and A.-W. Epstein (eds.) (1997) *Άλλαγές στον Βυζαντινό Πολιτισμό κατά τον 11^ο και 12^ο αιώνα* (μτφρ. Α. Παππά). Αθήνα (ΜΙΕΤ).
- Κιουσοπούλου, Τ. (έπιμ.) (2012) *Οι Βυζαντινές Πόλεις: Προοπτικές της Έρευνας και Νέες Ερμηνευτικές Προσεγγίσεις*. Ρέθυμνο (Εκδόσεις Φιλ. Σχολής Παν/μίου Κρήτης).
- Κουκουλές, Φ. (1947-1955) *Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός*. Αθήνα (Παπαζήσης).
- Kyriakidis, S. (ed.) (2011) *Warfare in Late Byzantium*. Leiden and Boston (Brill).
- Λαμπάκης, Σ. και έτ. (έπιμ.) (2003) *Βυζαντινό Κράτος και Κοινωνία: Σύγχρονες Κατευθύνσεις της Έρευνας*. Αθήνα (Ηρόδοτος/ΕΙΕ).
- Λουγγής Τ. (έπιμ.) (2014) *Βυζάντιο Ιστορία και Πολιτισμός: Έρευνήτικα Πορίσματα (Τόμος Α')*. Θεσσαλονίκη (Ηρόδοτος).
- Luttwak, E. N. (2009) *Grand Strategy of the Byzantine Empire*. Cambridge, Mass. and London (Harvard University Press).
- Mariev, S. and W.-M. Stock (eds.) (2013) *Aesthetics and Theurgy in Byzantium*. Berlin and Boston (De Gruyter).
- Μπουρδάρα, Κ. Α. (2015) *Καθοσίωσις και Τυραννίς...Τò Πολιτικό Αδίκημα στο Βυζάντιο*. Θεσσαλονίκη (Ηρόδοτος).
- Necipoğlu, N. (ed.) (2001) *Byzantine Constantinople: Monuments, Topography and Everyday Life*. Leiden and Boston (Brill).
- Nilsson, I. and P. Stephenson (eds.) (2014) *Wanted: Byzantium. The Desire for a Lost Empire*. Uppsala.
- Πάλλης, Γ. (2013) 'Τοπογραφικά του αθηναϊκού πεδίου κατά τη Μέση Βυζαντινή περίοδο (9^{ος}-12^{ος} αιώνας)', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 23: 105-82.
- Pryor, J. H. and E. M. Jeffreys (eds.) (2006) *The Age of the Δρόμων: The Byzantine Navy ca 500-1204*. Leiden and Boston (Brill).
- Τσικνάκης, Κ. (έπιμ.) (1997) *Τò Έμπόλεμο Βυζάντιον (9^{ος}-12^{ος} αι.)*. Αθήνα (Ίδρυμα Γουλιανδρή-Χόρν).
- Wells, C. (2008) *Σαλπάροντας απ' τò Βυζάντιο: Πώς μιὰ Χαμένη Αυτοκρατορία Διαμόρφωσε τòn Κόσμο*. μτφρ. Κ. Αντύπας, Αθήνα (Αλεξάνδρεια).

- Αγγελῆ, Δ. (2007) *Στις Πηγές τῆς Βυζαντινῆς Φιλοσοφίας: Ἡ Ἐννοια τῆς Φιλοσοφίας στοὺς Ἑλληνες Ἀπολογητές*. Ἀθήνα 2007 (Ἐκδόσεις τῶν Φίλων).
- Allen, P. and B. Neil (eds.) (2015) *The Oxford Handbook of Maximus the Confessor*. Oxford.
- Anagnostopoulos, T. (2013) 'Aristotle and Byzantine Iconoclasm', *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 53: 763-90.
- Αραμπατζῆς, Γ. (2012) *Βυζαντινὴ Φιλοσοφία καὶ Εἰκονολογία*. Ἀθήνα (Καρδαμίτσα).
- Bathrellos, D. (2004) *Person, Nature, and Will in the Christology of Saint Maximus the Confessor*. Oxford.
- Bernard, F. (2014) *Writing and Reading Byzantine Secular Poetry, 1025-1081*. Oxford.
- Bydén, B. and Ierodiakonou, K. (eds.) (2012) *The Many Faces of Byzantine Philosophy*. Athens (The Norwegian Institute at Athens).
- Cavallo, G. (2008) *Ἡ Ανάγνωση στὸ Βυζάντιο*. μτφρ. Σ. Τσοχανταρίδου – Π. Ὀντόρικο. Ἀθήνα (Ἄγρα).
- Champion, M. W. (2014) *Explaining the Cosmos: Creation and Cultural Interaction in Late-Antique Gaza*. Oxford.
- Γεωργούλης, Κ. Δ. (1975) *Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας*. Ἀθήνα (Παπαδήμας): 608-817.
- Δετοράκης, Θ. *Βυζαντινὴ Φιλολογία: Τὰ πρόσωπα καὶ τὰ κείμενα*. Τόμοι Α' (1995), Β' (2003).
- Elizbarashvili, E. (2010) 'The formation of a hero in *Digenes Akrites*', *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 50: 437-60.
- Ζωγραφίδης, Γ. (1997) *Βυζαντινὴ Φιλοσοφία τῆς Εἰκόνας*. Ἀθήνα (Ἑλληνικὰ Γράμματα).
- Gerson, L. (ed.) (2010) *The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity*. 2 vols. Cambridge.
- Hladký, V., *The Philosophy of Gemistos Plethon: Platonism in Late Byzantium, between Hellenism and Orthodoxy*, Farnham: Ashgate, 2014.
- Hunger, H. *Βυζαντινὴ Λογοτεχνία: Ἡ λόγια κοσμικὴ γραμματεία τῶν Βυζαντινῶν*. (MIET). Τόμοι Α' (1992), Β' (1994), Γ' (1997).
- Hunger, H. (1995) *Ὁ Κόσμος τοῦ Βυζαντινοῦ Βιβλίου: Γραφὴ καὶ Ανάγνωση στὸ Βυζάντιο*. μτφρ. Γ. Βασίλαρος. Ἀθήνα (Καρδαμίτσα).
- Ierodiakonou, K. (ed.) (2002) *Byzantine Philosophy and its Ancient Sources*. Oxford.
- Jeffreys, E. (ed.) (1998) *Digenis Akritis*. Cambridge.
- Kazhdan, A. P. And S. Franklin (eds.) (2007) *Μελέτες στὴ Βυζαντινὴ Λογοτεχνία τοῦ 11^{ου} καὶ 12^{ου} αἰώνα* (μτφρ. Μ. Αὐγερινουῦ-Τζιώγα). Ἀθήνα (Παπαδήμας).
- Ματσούκας, Ν. Ἀθ. (2001) *Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Φιλοσοφίας*. Θεσσαλονίκη 2001 (Βάνιας)
- Μπενάκης, Λ. Γ. (2002) *Βυζαντινὴ Φιλοσοφία: Κείμενα καὶ Μελέτες*. Ἀθήνα (Παρουσία).

- Μπενάκης, Λ. Γ. (2013) *Βυζαντινή Φιλοσοφία Β'*. Αθήνα (Παρουσία).
- Νιάρχος, Κ. Γ. (1996) *Η Ελληνική Φιλοσοφία κατά την Βυζαντινήν της Περιόδον*. Αθήνα (Εκδόσεις τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν).
- Παναγιώτου, Α. Δ. (2013) *Κειμενοδρόμοι: Ὀδοιπορικὸ στὰ Πρόσωπα καὶ στὰ Κείμενα τῆς Βυζαντινῆς Πεζογραφίας*. Αθήνα (Αρμός).
- Papaioannou, S. (2013) *Rhetoric and Authorship in Byzantium*. Cambridge.
- Pizzone, A. (ed.) (2014) *The Author in Middle Byzantine Literature: Modes, Functions, and Identities*. Berlin and New York (De Gruyter).
- Rigo, A. (ed.) (2011) *Byzantine Theology and its Philosophical Background*. Turnhout (Brepols).
- Rosenkvist, I. O. (2008) *Ἡ Βυζαντινὴ Λογοτεχνία ἀπὸ τὸν 6^ο αἰῶνα ὡς τὴν Ἄλωση τῆς Κωνσταντινούπολης*. Αθήνα (Κανάκη).
- Simpson A. (2013) *Niketas Choniates: A Historiographical Study*. Oxford.
- Siniooglou, N. (2011) *Radical Platonism in Byzantium: Illumination and Utopia in Gemistos Plethon*. Cambridge.
- Stang, C. (2012) *Apophasis and Pseudonymity in Dionysius Areopagite*. Oxford.
- Smith, A. (ed.) (2005) *The Philosopher and Society in Late Antiquity*. Swansea (The Classical Press of Wales).
- Τατάκης, Β. (1977) *Βυζαντινή Φιλοσοφία*. Αθήνα 1977 (MIET).
- Τερέζης, Χ. Α. (2013) *Σπουδὴ στὸν Ὑστερο Νεοπλατωνισμό: Ὁ Πλάτων ἐπιστρέφει στὴν Αθήνα*. Θεσσαλονίκη (Ἡρόδοτος).
- Τερέζης, Χ. Α. (2013) *Σπουδὴ στὸν Γρηγόριο Νύσσης: Θεολογικὲς καὶ Ἀνθρωπολογικὲς Θεμελιώσεις τῆς Ἐννοίας «Πρόσωπον»*. Αθήνα (Ἐννοια).
- Treadgold, W. (2013) *The Middle Byzantine Historians*. Basingstoke (Palgrave Macmillan).
- Viglas, K. (2006) 'A historical outline of Byzantine Philosophy and its basic subjects', *Res Cogitans* 3: 73-105.

Τέχνη, Μουσική, Θέατρο

- Αρβανίτης, Ί (2003) *Ἡ ρυθμικὴ καὶ μετρικὴ δομὴ τῶν βυζαντινῶν εἰρμῶν καὶ στιχηρῶν ὡς μέσο καὶ ἀποτέλεσμα μιᾶς νέας ρυθμικῆς ἐρμηνείας τοῦ βυζαντινοῦ μέλους', στὸ Οἱ δύο ὄψεις τῆς ἐλληνικῆς μουσικῆς κληρονομιάς*. Ἐπιμ. Εὐ. Μακροῆς. Αθήνα (Κέντρο Ἐρεῦνης Ἑλληνικῆς Λαογραφίας): 151-76.

- Βιβιλάκης, Ι. (2013) *Τὸ Κήρυγμα ὡς Performance: Ἐκκλησιαστικὴ Ρητορικὴ καὶ Θεατρικὴ Τέχνη μετὰ τὸ Βυζάντιο*. Αθήνα (Αρμός).
- Βιβιλάκης, Ι. (2005) *Ἐκκλησία καὶ Θέατρο στὸ Βυζάντιο, στὸ Θρησκεία καὶ Θέατρο στὴν Ἑλλάδα*. Ἐπιμ. Ι. Βιβιλάκης. Αθήνα (Ἑλληνικὰ Γράμματα).
- Cormack, R. (2000) *Byzantine Art*. Oxford.
- Delvoye, C. (2013) *Βυζαντινὴ Τέχνη*. μτφρ. Μ. Παπαδάκη. Αθήνα (Παπαδήμας).
- Elsner, J. (1998) *Imperial Rome and Christian Triumph*. Oxford.
- Ζάρας, Ν. (2011) *Ὁ Εἰκονογραφικὸς Κύκλος τῶν Ἑωθινῶν Εὐαγγελίων στὴν Παλαιολόγεια Μνημειακὴ Ζωγραφικὴ τῶν Βαλκανίων*. Θεσσαλονίκη (Σταμούλη).
- Grierson, P. (2007) *Βυζαντινὴ Νομισματοκοπία*. μτφρ. Β. Μαλαδάκης. Αθήνα (MIET).
- Κόρδης, Γ. (2000) *Ἐν Ρυθμῷ: Τὸ ἦθος τῆς Γραμμῆς στὴ Βυζαντινὴ Ζωγραφικὴ*. Αθήνα (Αρμός).
- Lingas, A. (2008) 'Music', in Jeffreys et al. (eds.) *The Oxford Handbook of Byzantine Studies*: 915-315.
- Puchner, W. (2002) 'Acting in the Byzantine Theatre: Evidence and Problems', in *Greek and Roman Actors: Aspects of an Ancient Profession*. Eds. P. E. Easterling and E. Hall. Cambridge: 304-24.
- Rodley, L. (2010) *Εἰσαγωγή στὴν Βυζαντινὴ Τέχνη καὶ Ἀρχιτεκτονικὴ*. μτφρ. Μ. Βεϊκού. Αθήνα (Καρδαμίτσα).
- Σολωμός, Α. (1964) *Ὁ Ἅγιος Βάκχος: Ἄγνωστα Χρόνια Θεάτρου*. Αθήνα.
- Troelsgård, C. (ed.) (1997) *Byzantine Chant: Tradition and Reform*. Aarhus University Press.
- Troelsgård, C. (2011) *Byzantine Neumes: A New Introduction to the Middle Byzantine Musical Notation*. Museum Tusulanum Press.

Πολιτισμός, Ταυτότητα

- Δεληκωστοπούλου, Αθ. (1993) *Ἰ. Ἑλληνικὸς Στοχασμὸς καὶ Χριστιανικὴ Διανόηση: Ἡ Φιλοσοφία τῶν Πατέρων*. Αθήνα (ΑΔΕΕ).
- Ζηζιούλα, Ι. (2003) *Ἑλληνισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς: Ἡ Συνάντηση τῶν Δύο Κόσμων*. Αθήνα (ΑΔΕΕ).
- Kaldellis, A. (2007) *Hellenism in Byzantium: The Transformation of Greek Identity and the Reception of the Classical Tradition*. Cambridge.
- Καλδέλλης, Α. (2013) *Ὁ Βυζαντινὸς Παρθενώνας: Ἡ Ἀκρόπολη ὡς σημεῖο συνάντησης Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ*. μτφρ. Γ. Τζήμας. Αθήνα (Ψυχογιός).
- Κουστίνη Ἀνανία Ἀρχιμανδρίτου (2005) *Γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ καὶ τὴν Ὁρθοδοξία*. Λευκωσία (Ἄκτῆ).
- Page, G. (2014) *Οἱ Ἕλληνες πρὶν τοὺς Ὀθωμανούς: Ὁ Ἐθνισμὸς στὸ Ὑστερο Βυζάντιο*. μτφρ. Γ. Ἀβραμίδης - Α. Παπσυριόπουλος. Αθήνα (Θύραθεν).

- Παπαδοπούλου, Θ. (2015) *Συλλογική Ταυτότητα και Αυτόγνωσία στο Βυζάντιο: Συμβολή στον Προσδιορισμό της Αυτόαντίληψης των Βυζαντινών κατά την Λογία Γραμματεία τους (11^{ος}-Αρχές 13^{ου} Αι.)*. Αθήνα (Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων).
- Perrot, A. (ed.) (2012) *Les chrétiens et l' hellénisme: identities religieuses et culture grecque dans l' Antiquité Tardive*. Paris.
- Rapp, C. (2008) 'Hellenic identity, Romanitas, and Christianity in Byzantium', in *Hellenisms: Culture, Identity, and Ethnicity from Antiquity to Modernity*. Ed. K. Zacharia. Aldershot (Ashgate): 127-47.
- Stouraitis, I. (2014) 'Roman identity in Byzantium: a critical approach', *Byzantinische Zeitschrift* 107: 175-220.
- Φούγια, Μεθοδίου Γ. (1992) *Τὸ Ἑλληνικὸ Ὑποβαθρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ*. Αθήνα (ΑΔΕΕ).
- Φούγια, Μεθοδίου Γ. (1994) *Ἑλληνες καὶ Λατῖνοι*. 2^α ἔκδ. Αθήνα (ΑΔΕΕ).
- Φουντουλάκης, Γ. Σ. (2008) *Ἀρχαία Φιλοσοφία καὶ Πατερικὴ Θεολογία*. Αθήνα (Ἐπτάλοφος).

Ὁ 4^{ος} αἰώνας: ἀπὸ τὸν Μ. Κωνσταντῖνο στὸν Μ. Θεοδόσιο (306-395)

Μ. Κωνσταντῖνος

- Angelov, A. (2014) 'Bishop over "those outside": Imperial diplomacy and the boundaries of Constantine's Christianity', *Greek Roman and Byzantine Studies* 54: 274-92.
- Bardill, J. (2012) *Constantine, Divine Emperor of the Christian Golden Age*. Cambridge.
- Barnes, T. (2014) *Constantine: Dynasty, Religion and Power in the Later Roman Empire*. Oxford.
- Horst, E. (2007) *Μέγας Κωνσταντῖνος: Βιογραφία*. Αθήνα (Ωκεανίδα).
- Lenski, N. (ed.) (2012) *The Cambridge Companion to the Age of Constantine*. 2^η ἔκδ. Cambridge.
- Odahl, C. M. (2010) *Constantine and the Christian Empire*. London and New York.
- Stephenson, P. (2009) *Constantine: Unconquered Emperor, Christian Victor*. London.
- van Dam, R. (2008) *The Roman Revolution of Constantine*. Cambridge.
- Weiss, P. (2003) 'The vision of Constantine', *Journal of Roman Archaeology* 16: 237-59.

Ἰουλιανός

- Αθανασιάδη, Π. (2005) *Ἰουλιανός: Μία βιογραφία*. Αθήνα (MIET).

Μ. Θεοδόσιος

- Errington, R. M. (2006) *Roman Imperial Policy from Julian to Theodosius*. Chapel Hill (The University of North Carolina Press).

García-Gasco, R., Sánchez, S. G. and D. Hernández de la Fuente (eds.) (2013) *The Theodosian Age (A.D. 379-455): Power, belief, and learning at the end of the Western Empire*. Oxford.

Melville-Jones, J. R. (2014) 'Constantinople as "New Rome"', *Βυζαντινὰ Σύμμεικτα* 24: 247-62.

Williams, S. and G. Friell *Theodosius: The Empire at Bay*. London (Routledge).

Ὁ 5^{ος} αἰώνας: ἀπὸ τὸν Μ. Θεοδοῖο στὸν Ἀναστάσιο (395-518)

Θεοδόσιος Β΄

Jacobs, I. (2012) 'The creation of the late antique city: Constantinople and Asia Minor during the "Theodosian Renaissance"', *Byzantion*: 113-64.

Kelly, C. (ed.) (2013) *Theodosius II: Rethinking the Roman Empire in Late Antiquity*. Cambridge.

Millar, F. (2006) *A Greek Roman Empire: Power and belief under Theodosius II 208-450*. Sather Classical Lectures 64. Berkeley-Los Angeles-London.

Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία

Chew, K. (2006) 'Virgins and eunuchs: Pulcheria, politics and the death of emperor Theodosius II', *Historia* 55: 207-27.

Holum, K. G. (1989) *Theodosian Empresses: Women and Imperial Dominion in Late Antiquity*. Berkeley and Los Angeles (University of California Press).

Ἀναστάσιος

Corcoran, S. (2009) 'Anastasius, Justinian, and the pagans: a tale of two law codes and a papyrus', *Journal of Late Antiquity* 2: 183-208.

Croke, B. (2008) 'Poetry as propaganda: Anastasius I as Pompey', *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 48: 447-66.

Ὁ 6^{ος} αἰώνας: Ἀπὸ τὸν Ἰουστῖνο Α΄ καὶ τὸν Ἰουστινιανὸ Α΄ μέχρι τὸν Μαυρίκιο καὶ τὸν Φωκᾶ (518-602)

Ἰουστινιανὸς Α΄

Croke, B. (2006) 'Justinian, Theodora, and the Church of Saints Sergius and Bacchus', *Dumbarton Oaks Papers* 60: 25-63.

Gilmer, J. M. (2013) 'Procopius of Caesarea: A case study in imperial criticism', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 23: 45-57.

Καρδαράς, Γ. (2014) 'Μεταξὺ Ἀττίλα καὶ Βαϊανού: Τὸ Βυζάντιο καὶ οἱ νομαδικοὶ λαοὶ ἀπὸ τὸ 453 ἕως τὸ 558', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 24: 67-109.

Λουγγῆς, Τ. (2005) *Ἰουστινιανὸς Πέτρος Σαββάτιος: Κοινωνία, Πολιτικὴ καὶ Ἰδεολογία τὸν 6^ο μ.Χ. Αἰῶνα*. Θεσσαλονίκη (Βάνιας).

Maas, M. (ed.) (2005) *The Cambridge Companion to the Age of Justinian*. Cambridge.

Sarris, P. (2006) *Economy and Society in the Age of Justinian*. Cambridge.

Μαυρίκιος

Gyftopoulou, S. (2013) 'Historical information gathered from *Mauricii Strategicon*', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 23: 59-89.

Ἵ 7^{ος} αἰῶνας: Ἡ βασιλεία τοῦ Ἡρακλείου (610-641) καὶ οἱ διάδοχοί του (641-717)

Haldon, J. (1990) *Byzantium in the Seventh Century: The Transformation of a Culture*. 2nd ed. Cambridge.

Hoyland, R. G. (2014) *In God's Path: The Arab Conquests and the Creation of an Islamic Empire*. Oxford.

Kaegi, W. (2007) *Ἡράκλειος: Ἀυτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου*. μτφρ. Δ. Κωνσταντινάκου. Ἀθήνα (Ἴνδικτος).

Χρήστου, Κ. Π. (2010) *Ἐκκλησιαστικοὶ Συγγραφεῖς τοῦ 7^{ου} αἰῶνα ὡς μάρτυρες τῆς ἐποχῆς τους: Μάξιμος Ὁμολογητῆς, Ἀναστάσιος Σιναΐτης, Ψευδο-Μεθόδιος*. Θεσσαλονίκη.

Ἵ 8^{ος} αἰῶνας: Ἡ δυναστεία τῶν Ἰσαύρων καὶ ἡ πρώτη εἰκονομαχικὴ φάση (717-797)

Brubaker, L. (2012) *Inventing Byzantine Iconoclasm*. Bristol (Bristol Classical Press)

Elsner, J. (2012) 'Iconoclasm as discourse: from Antiquity to Byzantium', *Art Bulletin* 94: 368-94.

Humphreys, M. T. G. (2015) *Law, Power, and Imperial Ideology in the Iconoclast Era c. 650-850*. Oxford.

Ἵ 9^{ος} αἰῶνας: Ἀπὸ τὴν Εἰρήνη καὶ τὸν Θεόφιλο στὸν ἰδρυτὴ τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας Βασίλειο Α' (797-886)

Codoñer, J. S. (2014) *The Emperor Theophilos and the East, 829-842*. Birmingham (Birmingham Byzantine and Ottoman Studies).

Sophoulis, P. (2011) *Byzantium and Bulgaria, 775-831*. Leiden and Boston (Brill).

Tobias, N. (2007) *Basil I Founder of the Macedonian Dynasty*, Edwin Meller Press.

Ό 10^{ος} αιώνας: Από την Λέοντα C' τον Σοφό και τον Κων/νο Ζ' τον Πορφυρογέννητο στην κορυφαία τριάδα των στρατιωτικῶν αυτοκρατόρων (Νικηφόρο Β' Φωκά, Ἰωάννη Α' Τσιμισκή, Βασίλειο Β' Βουλγαροκτόνο (886-1025)

D' Amato, R. (2012) *Byzantine Imperial Guardsmen (925-1025)*. Oxford (Osprey).

Garrod, W. (2013) 'The illusion of continuity: Nikephoros Phokas, John Tzimiskes and the eastern border', *Byzantine and Modern Greek Studies* 37: 20-34.

Holmes, C. (2005) *Basil II and the Governance of the Empire (976-1025)*. Oxford.

Stephenson, P. (2003) *The Legend of Basil the Bulgar-slayer*. Cambridge.

Tchkoidze, E. (2015) 'Η επανάσταση του Νικηφόρου Φωκά και του Νικηφόρου Ξιφία (1021-1022): Η τελευταία έσωτερική κρίση στη βασιλεία του Βασιλείου Β' (976-1025)', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 24: 313-30.

Τρωιανός, Σ. (2007) *Οί Νεαρές Λέοντος C' του Σοφού*. Θεσσαλονίκη (Ηρόδοτος).

Ό 11^{ος} αιώνας: Το τέλος της Μακεδονικῆς δυναστείας (1025-1081)

Dawson, T. (2009) 'The Monomachos crown: Towards a resolution', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 19: 183-93.

Κιαπίδου, Εί.-Σ. (2010) *Η Σύνοψη Ἱστοριῶν του Ἰωάννη Σκυλίτζη και οί Πηγές της (811-1057): Συμβολή στη Βυζαντινή Ἱστοριογραφία κατά τον ΙΑ' Αἰῶνα*. Ἀθήνα (Κανάκη).

Krallis, D. (2012) *Michael Attaleiates and the Politics of Imperial Decline in Eleventh-Century Byzantium*. Tempe, Arizona.

Nicolle, D. (2013) *Manzikert 1071: The Breaking of Byzantium*. Oxford (Osprey).

Stephenson, P. (2000) *Byzantium's Balkan Frontier: A Political Study of the Northern Balkans, 900-1204*. Cambridge.

Τρωιανός, Σ. (2012) 'Η Νεαρά Κωνσταντίνου του Μονομάχου ἐπί τῆ ἀναδείξει και προβολῆ του Διδασκάλου τῶν Νόμων', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 22: 243-63.

Χονδρίδου, Σ. Δ. (2002) *Ό Κωνσταντῖνος Θ' Μονομάχος και ἡ Ἐποχή του (Ἐνδέκατος Αἰῶνας μ.Χ.)*. Θεσσαλονίκη (Ηρόδοτος).

Ό 12^{ος} αιώνας: Η δυναστεία τῶν Κομνηνῶν (1081-1185)

Angold, M. (2000) *Church and Society in Byzantium under the Comneni 1081-1261*. Cambridge.

Birkenmeier, J. W. (2002) *The Development of the Komnenian Army 1081-1180*. Leiden and Boston (Brill).

Jones, L. and H. Maguire (2002) 'A description of the jousts of Manuel I Komnenos', *Byzantine and Modern Greek Studies* 26: 104-48.

Magdalino, P. (2008) *Η Αυτοκρατορία του Μανουήλ Α' Κομνηνού 1143-1180*. μτφρ. Α. Κάσδαγλη. Αθήνα (MIET).

Magoulias, H. J. (2011) 'Andronikos I Komnenos: A Greek tragedy', *Βυζαντινά Σύμμεικτα* 22: 101-36.

Mullett, M. and D. Smythe (eds.) (1996) *Alexios I Komnenos*. Belfast (Belfast Byzantine Enterprises).

Neville, L. (2012) *Heroes and Romans in Twelfth-Century Byzantium: The Material for History of Nikephoros Bryennios*. Cambridge.

Ό 12^{ος} αιώνας: Η δυναστεία των Άγγέλων και η Πρώτη Άλωση (1185-1204)

Andrea, A. J. (2000) *Contemporary Sources for the Fourth Crusade*. Leiden and Boston (Brill).

Angold, M. (2006) *Η Τέταρτη Σταυροφορία*. μτφρ. Θ. Κονδύλης. Αθήνα (Παπαδήμας).

Angold, M. (2008) *Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία από το 1025 έως το 1204: Μία πολιτική ιστορία*. Μτφρ. Εύ. Καργανιώτη. Αθήνα (Παπαδήμας).

Cheyne, J.-C. (1990) *Pouvoir et Contestation à Byzance (963-1210)*. Paris.

Harris, J. (2004) *Το Βυζάντιο και οι Σταυροφορίες*. μτφρ. Α. Καρατζάς. Αθήνα (Ωκεανίδα).

Καρούκας, Π. (2004) *Δ' Σταυροφορία: Το Παγκόσμιο Έγκλημα*. Αθήνα (Περισκόπιο).

Μοσχονάς, Ν. Γ. (έπιμ.) (2008) *Η Τέταρτη Σταυροφορία και ο Έλληνικός Κόσμος*. Αθήνα (ΕΙΕ/ΙΒΕ)

Μπελεζός, Δ. Σ. (2006) *Κωνσταντινούπολη: Η Πρώτη Άλωση της Βασιλεύουσας*. Αθήνα (Περισκόπιο).

Nicol, D. M. (2004) *Βυζάντιο και Βενετία*. μτφρ. Χ.-Α. Μουτσοπούλου. Αθήνα (Παπαδήμας).

Nicolle, D. (2011) *The Fourth Crusade 1202-04: The Betrayal of Byzantium*. Oxford (Osprey).

Παγουλάτος, Μ. (2006) *Η Τέταρτη Σταυροφορία και τὰ Έπακόλουθά της*. Αθήνα (Γεωργιάδης).

Phillips, J. (2005) *Η Τέταρτη Σταυροφορία και η Λεηλασία της Κωνσταντινούπολης*. μτφρ. Α. Καρατζάς. Αθήνα (Ωκεανίδα).

Queller, D. E. and T.F. Madden (1997) *The Fourth Crusade: The Conquest of Constantinople 1201-1204*, 2nd ed. Philadelphia.

Runciman, Σ. (2006) *Ιστορία των Σταυροφοριών* 3 τόμοι. μτφρ. Α. Βλαβιανού. Αθήνα (Γκοβόστης).

Τὰ μετὰ τὴν Άλωση

Βακαλόπουλος, Α. (2001) *Ιστορία του Νέου Έλληνισμού: Τόμος Α': Αρχές και Διαμόρφωσή του*. Θεσσαλονίκη 2001.

Βλαχοπούλου, Φ. (2002) *Λέων Σγουρός*. Θεσσαλονίκη (Ήρόδοτος).

- Γιαρένης, Η. (2008) *Η Συγκρότηση και η Εδραίωση της Αυτοκρατορίας της Νικαίας: Ο Αυτοκράτορας Θεόδωρος Α΄ Κομνηνός Λάσκαρης*. Αθήνα (ΕΙΕ).
- Κατσαφάνας, Δ. Γ. (2003) *Τὸ Πριγκηπάτο τοῦ Μορέως*. Σπάρτη.
- Κορδώσης, Μ. (1986) *Η Κατάκτηση τῆς Νότιας Ἑλλάδας ἀπὸ τοὺς Φράγκους*. Ἰωάννινα-Θεσσαλονίκη (ἀνατ. ἀπὸ τὰ Ἱστοριογεωγραφικά 1 (1985-6) 53-209).
- Lock, P. (1998) *Οἱ Φράγκοι στὸ Αἰγαῖο 1204-1500*. μτφρ. Γ. Κουσούνελος. Αθήνα (Ἐνάλιος).
- Perry, D. M. (2015) *Sacred Plunder: Venice and the Aftermath of the Fourth Crusade*. University Park, PA (Penn State University Press).
- Shawcross, T. (2009) *The Chronicle of Morea: Historiography in Crusader Greece*. Oxford.
- Τσάγγας, Ν. (1996) *Μαντζικέρτ: Ἡ Ἀρχὴ τοῦ Τέλους τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ*. Αθήνα (Γκοβόστης).